

Verslag onderzoeksmissie Storimans

Den Haag

20 oktober 2008

| Inhoudsopgave | <i>Pagina</i> |
|---|---------------|
| Inleiding | 3 |
| Algemeen | |
| Opdracht | |
| Verantwoording | |
| Aanloop gebeurtenissen | 4 |
| Algemene situatie Gori op 11/12 augustus 2008 | |
| RTL-team bezoekt Gori op 12 augustus 2008 | |
| Reconstructie gebeurtenissen | 5 |
| Conclusies | 7 |

Inleiding

Algemeen

Over de toedracht van het overlijden van RTL-cameraman de heer Storimans, op 12 augustus 2008 in de stad Gori, bestond veel onduidelijkheid. Verzoeken aan zowel de Georgische als de Russische autoriteiten om informatie die de toedracht van de gebeurtenis zou kunnen ophelderen, hadden niet geleid tot bruikbare informatie.

Opdracht

Op 25 augustus 2008 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken een missie ingesteld met de opdracht feitenmateriaal te verzamelen dat duidelijkheid zou kunnen verschaffen inzake de omstandigheden waaronder de heer Storimans op 12 augustus in de Georgische stad Gori om het leven is gekomen. De missie werd geleid door oud-ambassadeur Mr. Drs. A.P.R. Jacobovits de Szeged en oud-commandant der Koninklijke Marechaussee lt. gen. b.d. M.A. Beuving. De missie werd ondersteund door medewerkers van de Ministeries van Defensie en Buitenlandse Zaken.

Verantwoording

De missie heeft van 29 augustus tot 3 september 2008 onderzoek uitgevoerd in Georgië. Tijdens het onderzoek is gesproken met getuigen, nationale en internationale autoriteiten en organisaties.

Bij een bezoek aan Gori is gesproken met omwonenden, waarvan een aantal tijdens het incident aanwezig was. Tevens is ter plekke de veroorzaakte schade onderzocht. Veel direct bewijs was bijna drie weken na het incident al opgeruimd of verplaatst, maar toch is nog enig materiaal veiliggesteld. De missie ontving een grote hoeveelheid indirect bewijs in de vorm van foto- en videomateriaal, afkomstig van journalisten, beveiligingscamera's en ook van de Georgische autoriteiten. De missie heeft de Russische ambassadeur in Georgië gesproken en verzocht om contact met de Russische autoriteiten die op 12 augustus 2008 verantwoordelijk waren voor de operaties in de omgeving van Gori. De missie is hiervoor doorverwezen naar Moskou.

Na terugkeer in Nederland is een analyse uitgevoerd met medewerking van het Ministerie van Defensie en het Nederlands Forensisch Instituut (NFI).

Op 17 oktober 2008 heeft de missie in Moskou een gesprek gevoerd met vertegenwoordigers van de Russische Ministeries van Buitenlandse Zaken en

Defensie.

Tijdens deze besprekingen heeft de missie zijn onderzoeksresultaten met gesprekspartners gedeeld. Hierop is van Russische zijde niet inhoudelijk gereageerd. Naar voren werd gebracht dat Rusland zelf niet over informatie over het gebeurde beschikte en het onderzoeksresultaat van de missie grondig zou bestuderen. Tevens werd door gesprekspartners de hoop uitgesproken dat deze kwestie de bilaterale betrekkingen niet nadelig zou beïnvloeden.

Aanloop gebeurtenissen

Algemene situatie Gori op 11/12 augustus 2008

Als reactie op de Russische opmars hebben alle Georgische eenheden zich overhaast teruggetrokken. In de dagen voor 12 augustus zijn militaire doelen in Gori gebombardeerd, waarbij ook flatgebouwen vlak naast een kazernecomplex zijn geraakt. Hierbij zijn tientallen doden en gewonden gevallen. Op 12 augustus was Gori door militaire -en politie-eenheden verlaten. Ook de bevolking was grotendeels gevlucht. Aanwezig waren nog oudere bewoners en mannen die hun winkels en woningen wilden beschermen.

RTL-team bezoekt Gori op 12 augustus 2008

Het team van RTL, de heren Akkermans en Storimans, bevond zich op 11 augustus in Tbilisi. Daar hoorden zij dat Gori verlaten was. Toen is het plan opgevat om de volgende dag Gori te bezoeken. In Tbilisi zijn afspraken gemaakt met een taxichauffeur, om hen naar die stad te vervoeren. De volgende ochtend sloot zich nog een Israëlische journalist bij hen aan. Rond 10.00 uur in de ochtend van 12 augustus is de taxi met de heren Akkermans en Storimans en de Israëlische journalist in Gori aangekomen. Tijdens hun rit hebben ze iets gezien van bombardementen op de heuvels rond Gori, maar dit werd door hen beoordeeld als iets wat zich op grote afstand voltrok en daarom als ongevaarlijk. In Gori is een aantal locaties bekeken: zo is men naar de getroffen flatgebouwen geweest en is het ziekenhuis bezocht. Rond 10.30 uur is men gestopt op de noord-oostelijke hoek van het centrale plein van Gori. Kort daarvoor had vlakbij een botsing plaatsgevonden tussen twee auto's op het verlaten plein. De taxichauffeur, de heer Akkermans en de Israëlische journalist bleven in de buurt van de taxi, waar ook nog andere journalisten aanwezig waren. De heer Storimans is het plein opgelopen om wat opnames te maken, onder andere van het Stalin-beeld. Toen de heer Storimans terugliep en bijna bij de taxi was, vonden explosies plaats.

Bij deze explosies zijn zeker vijf mensen, waaronder de heer Storimans dodelijk getroffen. Een aantal anderen is ook geraakt, de Israëlische journalist was zwaar gewond, de heer Akkermans en de taxichauffeur waren lichtgewond aan het been. In de directe omgeving waren veel gebouwen geraakt en er was veel glasschade. Van structurele schade aan gebouwen was geen sprake. Op het plein werden direct na de explosie twee kleine kraters gevonden, en het restant van een toen onbekend projectiel. Ook de taxi was geraakt.

Reconstructie gebeurtenissen

Op basis van het verzamelde materiaal is de missie tot een reconstructie gekomen. De voornaamste bronnen zijn:

- Onderzoek ter plaatse;
Ter plaatse was nog goed vast te stellen dat het gehele plein en enkele straten daaromheen op dezelfde wijze waren getroffen. Een gebied van circa 300 x 500 meter is geraakt door kleine metalen kogeltjes van circa 5 mm. Uit de inslag gaatjes viel op te maken dat deze kogeltjes afkomstig waren van meerdere explosies, zowel op de grond als in de lucht. Uit de muren zijn kogeltjes meegenomen voor analyse. Tevens zijn foto's gemaakt van verscheidene kleine kraters, zowel op het plein, als in de straten daar dichtbij.
- Analyse van foto en videomateriaal;
Uit allerlei bronnen is een grote hoeveelheid foto- en videomateriaal aan de missie ter beschikking gesteld. De voornaamste bevindingen van de analyse zijn:
 - o Het moment van de explosies is door Reuters vastgelegd op video, zowel van enige afstand als op het plein zelf. Tevens zijn de explosies vastgelegd door bewakingscamera's van twee banken aan de zuidrand van het plein. Uit analyse van dit materiaal blijkt dat het plein en de omgeving rond 10.45 uur getroffen is door een twintigtal explosies, en dat elke explosie een groot aantal kogeltjes verspreidde. Te zien is dat de explosies zowel in de lucht als op de grond plaatsvonden.
 - o Op videomateriaal van diverse bronnen is te zien dat na de explosies aan de westzijde van het plein de kop van een projectiel is neergekomen. Dit projectiel is in detail gefotografeerd door Georgische autoriteiten, en tegelijk door ploegen van CNN en SkyNews. Op de onderzijde van deze kop zijn serienummers te zien.
 - o Op ander fotomateriaal is het dragerdeel van een raket te zien dat neergekomen is tussen flatgebouwen in de directe omgeving van het plein. Ook zijn foto's beschikbaar, van de Georgische autoriteiten, maar ook van de NGO HALO Trust, waarop te zien is dat op enkele honderden meters van het plein een deel van een raketmotor door het

dak in een slaapkamer is gevallen.

- Analyse van het materiaal;
De kogeltjes van 5 mm die:
 - o door de missie gevonden zijn in muren te Gori;
 - o door de heer Akkermans uit de taxi zijn gehaald; en
 - o waarvan bij sectie één exemplaar in het lichaam van de heer Storimans is gevonden;zijn door het NFI nader geanalyseerd en zijn zowel optisch als naar materiaalsamenstelling identiek. Uit de sectie is gebleken dat het kogeltje hart en longen van de heer Storimans dodelijk heeft beschadigd.

De explosies en de inslagen geven een beeld dat overeenkomt met op de grond en in de lucht exploderende sub-munitities van een clusterwapen. De sub-munitities hebben grote aantallen kleine kogeltjes verspreid die als doel hebben militair personeel uit te schakelen.

Dit soort wapens wordt typisch ingezet tegen gebieden waar zich een concentratie van grotere aantallen onbeschermden militairen voordoet, bijvoorbeeld in een achtergebied of een kazerne. Structurele schade aan materieel vindt niet plaats.

Clusterwapens kunnen op diverse manieren op het doel worden gebracht, met een raket, een vliegtuig of een artilleriegranaat.

Op basis van beschikbaar gestelde beelden is vastgesteld dat de raketresten die op en in de omgeving van het plein gevonden zijn, overeenkomen met een raket van het type SS 26. Dit blijkt zowel uit visuele kenmerken, als uit de serienummers op aangetroffen en op fotobeelden vastgelegde brokstukken.

De SS 26 is een moderne tactische ballistische raket die alleen in de bewapening van de Russische Federatie voorkomt. Deze raketten zijn in staat een opgegeven doel over een afstand van honderden kilometers tot op een tiental meters nauwkeurig te raken.

Conclusies

Op grond van het uitgevoerde onderzoek komt de missie tot de volgende conclusies:

- Het staat vast dat de heer Storimans op 12 augustus 2008 rond 10.45 uur om het leven is gekomen omdat één kogeltje van 5 mm, afkomstig van een anti-personeels submunitie van een clusterwapen, hem dodelijk heeft getroffen;
- Het staat vast dat de omgeving van het plein in Gori, een gebied van circa 300 x 500 meter, getroffen is door een clusterwapen met een twintigtal exploderende sub-munities, die grote aantallen kleine kogeltjes verspreide. De heer Storimans en nog tenminste vier anderen zijn dodelijk getroffen. Een aantal personen zijn zwaar- en lichtgewond door de kogeltjes;
- Het clusterwapen moet zijn afgeworpen door een tactische ballistische raket van het type SS 26, afkomstig van de Russische Federatie.

De missie heeft hiermee vastgesteld wat de omstandigheden waren waaronder de heer Storimans is overleden.